

Beste lotgenoten, donoren en belangstellenden,

Met deze speciale editie van onze Nieuwsbrief, die ook op de website zal worden gepubliceerd, willen wij u informeren over de gang van zaken met betrekking tot het Indisch Rechtsherstel, zoals die zich in deze Formatieperiode dreigt te ontwikkelen.

Op 12 januari 2007 heeft de speciale delegatie van het Indisch Platform – waarin uw voorzitter Jan de Jong participeert – een onderhoud gehad met Premier Balkenende, Minister van Financiën Zalm, Minister van Buitenlandse Zaken Bot, staatssecretaris Ross en een aantal hoge ambtenaren. Aanleiding waren de beide NIOD rapporten Indische Rekening (2005) en Sporen van Vernieling; Oorlogsschade, Roof en Rechtsherstel in Indonesië 1940-1957 (2006).

Helaas moeten wij vooralsnog negatief nieuws melden. Het demissionaire Kabinet was niet bereid om het overleg te openen over het Indisch Rechtsherstel.

Om u zo goed mogelijk te informeren drukken wij de volgende documenten in extenso af:

- pag. 1 Een eerste reactie van het SVJ bestuur.
- pag. 3 Het persbericht van het Kabinet van 12 januari 2007.
- pag. 4 De brief van VWS aan de Tweede Kamer van 12 januari 2007.
- pag. 5 De Verklaring van het Indisch Platform van 12 januari 2007.
- pag. 6 Het bericht dat onze zusterorganisatie JES (Japanse Ereschulden) aan haar leden heeft verzonden.

Een eerste reactie van het SVJ Bestuur

Beste medestanders van SVJ,

Wij waren zeer onaangenaam verrast, zeer teleurgesteld, vol ongeloof en onbegrip en woedend, toen de minister president J.P. Balkenende ons met veel omhaal mededeelde dat het Kabinet heeft besloten om ondanks de NIOD rapporten het “bestaand beleid niet te wijzigen en ook niet op eerdere afspraken terug te komen”

Nu waren wij natuurlijk al heel wat gewend. De Nederlandse overheid heeft zich in meer dan een halve eeuw nooit loyaal en empathisch opgesteld tegenover de mensen, die aan het voormalige Indië hun beste krachten hadden gewijd. En zij hebben alles tijdens de bezetting en de Bersiap verloren, zijn met veel toewijding aan de wederopbouw begonnen en hebben nogmaals alles verloren om vervolgens op een schoen en een slof naar Nederland terug te moeten keren of te emigreren. Zestig jaar van Nederlandse afwijzing en ontkenning betekenden voor de meeste lotgenoten een traumatische ervaring, die velen nooit te boven zijn gekomen. Een ervaring die anno Nu opnieuw moet worden beleefd.

De eerste klap die SVJ in 2005 moest incasseren was van de ambtelijke top van het Ministerie van VWS als reactie op de SVJ concept-dagvaarding. Er werd geen overleg gevoerd met afzonderlijke organisaties, werd ons te kennen gegeven. SVJ moest zich maar aansluiten bij het Indisch Platform (IP), het voor de regering officiële overlegorgaan. Inmiddels is SVJ lid van het IP. Iets wat voor onze organisatie in feite een tegenstrijdigheid is aangezien SVJ in 2001 juist werd opgericht als gevolg van onvrede met de gang van zaken rond het Gebaar en onvrede over de rol die het IP in het overleg heeft gespeeld. Immers, het

Kabinet Kok had indertijd 250 miljoen uitgetrokken voor een ‘finale compensatie’ ten behoeve van de Vervolgingsslachtoffers van de Jappenkampen. De mensen die buiten de kampen waren gebleven maakten echter – terecht – ook aanspraak op een compensatie. Het is het IP toen helaas niet gelukt om het bedrag te verdrievoudigen toen bleek dat de groep medelers meer dan drie keer zo groot was. Maar er zou een Breed Historisch Onderzoek door het NIOD worden uitgevoerd om na te gaan in hoeverre er inderdaad “vermoedelijke tekortkomingen in het Indisch rechtsherstel” (oud-Minister Borst van VWS) waren opgetreden. Wat de uitkomst ook zou zijn, Minister Zalm van Financiën (VVD) had bij voorbaat al vastgesteld, dat er aan het onderzoek geen financiële consequenties zouden worden verbonden. Helaas heeft het IP deze voorwaarde van minister Zalm indertijd niet opgevangen, of wel zijn opmerking niet als serieus beschouwd. Logisch, want wanneer inderdaad zou blijken dat er heel wat tekortkomingen in het Indisch rechtsherstel waren geweest, dan zou de uitkomst immers een aanvullende compensatie moeten zijn, die dicht bij de realiteit lag dan de schamele uitkering van het Gebaar (€ 1.822).

Schande

Het Gebaar was (aantoonbaar!) bedoeld als compensatie

Nr. 1/2007

Voor integrale teksten zie www.svjjappenkamp.nl

Voor wie? SVJ is opgericht voor de belangen van mensen, die tijdens de Japanse bezetting in concentratiekampen hebben gezeten en hun overleden familieleden

Wat is het doel? SVJ maakt werk van een rechtvaardige compensatie

Werf meer contribuanten; spek onze oorlogskas; verspreid onze boodschap; en..... Blijf volhouden!!

Redactie en Productie Lilian Sluijter Greta Mosselman

Opmaak Anneke de Bruin

Druk Drukkerij Terts Amsterdam

van “de kille en koele ontvangst in Nederland”. En het is een schande dat het Kabinet Het Gebaar nog steeds bestempelt als een “financiële tegemoetkoming voor de vermoedelijke tekortkomingen in het Indisch rechtsherstel” terwijl de beide NIOD rapporten klip en klaar het wetenschappelijk bewijs leveren van het tegendeel. Het rechtsherstel was mislukt en het wettelijk recht op uitbetaling van het gederfde inkomen van het overheidspersoneel – met steun van minister van Financiën Liefstuck (PvdA) en instemming van de minister van Sociale Zaken en latere premier Drees (PvdA) – niet zou worden hersteld. Geen enkel geciviliseerd land, dat tijdens de Tweede Wereldoorlog tot de Geallieerden behoorde, heeft de eigen staatsburgers, overheidsdienaren en militairen financieel en qua rechtszekerheid zo in de steek gelaten als de Staat der Nederlanden. En terwijl de regering Blair van het Verenigd Koninkrijk in 2000 aan de Britse lotgenoten een substantieel bedrag heeft uitgekeerd als finale compensatie, was de Nederlandse regering kennelijk van mening dat er voor Nederland geen enkele verplichting bestond om het Britse voorbeeld te volgen.

IP nieuwe stijl

Het bestuur van SVJ heeft om pragmatische overwegingen besloten zich aan te sluiten bij het IP. En wij konden in zekere zin een streep onder het verleden trekken, omdat het IP onder het bewind van de voorzitter Jan de Kleijn een ander, nieuw en beter IP is.

Wetenschappelijke zoethouder

Het IP heeft de laatste jaren actief meegewerkt aan de totstandkoming van de NIOD rapporten. Achteraf kan men zich afvragen waarom dit onderzoek heeft plaatsgevonden, behalve als werkverschaffing voor het NIOD. Voor de Nederlands-Indische gemeenschap is het onderzoek een wetenschappelijke rituele zoethouder gebleken. Tevoren was immers al beslist dat er geen financiële consequenties aan zouden kunnen worden ontleend.

Betrouwbare overheid?

Het Kabinet verwijst naar de manier waarop overheden, rechtelijke macht en Kamers in het verleden met het onderwerp zijn omgegaan. Niet bepaald toonbeelden van een Betrouwbare Overheid.

En daar ligt nu juist de kern van onze kritiek, die overigens ook duidelijk uit de NIOD rapporten blijkt.

Overheden hebben vaak onverantwoord, onzorgvuldig en zelfs onrechtmatig gehandeld. Ook rechterlijke uitspraken zijn hier en daar zeer discutabel. En wat betreft de achtereenvolgende Kamers, kan men zich afvragen in hoeverre die op een juiste en volledige wijze zijn voorgelicht. Misschien moeten wij ons als Nederlands-Indische gemeenschap zelfs afvragen of wij tot nu toe de politici, het publiek en de media voldoende en effectief genoeg hebben geïnformeerd.

In ieder geval moeten wij concluderen, dat het Kabinetsbesluit een onbegrijpelijke voortzetting is van het door ons zo verfoeide overheidsbeleid in het verleden. Het Kabinet ontkent iedere politieke en juridische verantwoordelijkheid. Een morele verantwoordelijkheid schijnt zelfs onder Premier Balkenende niet van toepassing te zijn op de

Indische Kwestie. Dat er geen politieke en juridische aansprakelijkheid bij de Nederlandse staat berust strookt niet met de werkelijkheid, (zie de bijdrage van SVJ secretaris en onderzoeker Lilian Sluiter op pagina 7).

Het is aan ons om die aansprakelijkheid duidelijk en overtuigend boven water te krijgen. Aansprakelijk maakt verantwoordelijk. Dat is onze opdracht in de komende tijd. Als lid van het IP zullen wij dit doen in loyale samenwerking met het IP. In een samenballing van krachten en kennis.

Onze denkbeelden

1. Intensief communiceren met de politieke partijen en leden van de Tweede Kamer.
2. Voortdurend actief communiceren met de media.
3. Middels nieuwsbrieven, website en workshops of conferenties informeren van de achterban.
4. Zonodig onze achterban mobiliseren tot acties die het Nederlandse volk bewust moeten maken van het schandaal van het Indisch Rechtsherstel en de noodzaak om het zwartboek op een waardige wijze te sluiten.
5. Voorbereiden van- en in laatste instantie overgaan tot juridische procedures.

Het is op de eerste plaats aan de Nederlands-Indische gemeenschap zelf om al de maatschappelijke en politieke krachten los te maken die het een volgend Kabinet onmogelijk zal maken om nog eens op een zo eenvoudige manier onder haar verantwoordelijkheid uit te komen.

Deze keer heeft het Kabinet het zich wel heel erg gemakkelijk gemaakt om onder haar oude verplichtingen uit te komen. Gewoon negeren. Er is over de uitkomsten van de NIOD rapporten nog nooit een officieel overleg geweest. Met geen woord is gebleken dat premier, ministers en staatssecretaris de inhoud van beide rapporten hebben gelezen. Ik vrees dat het Kabinet slechts is afgegaan op de partijdige briefing door de top van VWS. Want als men de rapporten echt goed gelezen heeft, kan men nooit als fatsoenlijke bewindslieden een dergelijk besluit nemen. Zeker niet het Kabinet Balkenende, waar wij zo veel vertrouwen in hebben gehad.

In ieder geval zullen wij niet stoppen!

Integendeel. Het Kabinetsbesluit heeft ons juist geïnspireerd om met nog meer energie verder te gaan in het bestrijden van het Onrecht, dat ons in een verleden, dat al bijna “historisch” is, werd aangedaan, en dat na het koele en ongevoelige besluit van het demissionaire kabinet door tienduizenden overlevenden, die het aan den lijve hebben ondervonden, als nog schrijnender wordt ervaren.

Dit kan de Staat der Nederlanden onze (grotendeels kwetsbare) achterban niet aandoen. En Nederland kan niet belast worden met deze schandalige historische blunder. Aan het volgende Parlement en Kabinet de plicht om te komen tot een FAIR deal: Finaal, Allesomvattend, Integraal en Rechtvaardig. En aan hen de eer om het Nederlands blazoen te zuiveren van deze schandvlek. Ons gelijk is à raison van vijf miljoen publieksgeld door het NIOD wetenschappelijk aangetoond.

Namens u allen zullen wij doorgaan.

Het bestuur van SVJ

Kabinet: standpunt rechtsherstel Nederlands-Indië onveranderd

PERSBERICHT

Vrijdag 12 januari 2007, nummer 1

Kabinet: standpunt rechtsherstel KNIL-militairen en oud-ambtenaren Nederlands-Indië onveranderd

Het kabinet blijft bij het standpunt dat de Staat der Nederlanden niet verplicht is tot het uitkeren van achterstallig salaris aan KNIL-militairen en oud-ambtenaren uit het voormalig Nederlands-Indië. In 2000 heeft het toenmalige kabinet reeds bepaald dat verder historisch onderzoek naar leemten in de geschiedschrijving rond de periode van de Japanse bezetting en dekolonisatie niet tot betalingen zouden kunnen leiden. Dat heeft het kabinet vandaag meegegeeld aan het Indisch Platform.

In 2000 besloot het toenmalige kabinet uit morele overwegingen tot een finaal gebaar dat recht moest doen aan de bijzondere omstandigheden waarbinnen het rechtsherstel in Nederlands-Indië heeft plaats gevonden. Er is toen overgegaan tot het geven van individuele uitkeringen aan ongeveer 100.000 betrokkenen (totaal bijna 160 miljoen euro) en het beschikbaar stellen van bijna 16 miljoen voor collectieve doelen.

Naast dat financiële gebaar zijn twee onderzoeken in gang gezet; aanvullend onderzoek naar de haalbaarheid van het in behandeling nemen van individuele claims met betrekking tot goederen die tijdens de oorlog met Japan zijn verloren of beschadigd zijn geraakt en historisch onderzoek naar de geconstateerde leemten in de geschiedschrijving rond de periode van de Japanse bezetting en de dekolonisatie.

Uit het eerste onderzoek, dat is uitgevoerd door de Technische Commissie Haalbaarheids-onderzoek Indische Tegoeeden en zich uitstrekte tot archiefonderzoek in Nederland, de Verenigde Staten, Groot Brittanië, Singapore, Maleisië, Indonesië en Japan, is gebleken dat het reconstrueren van op individueel niveau geleden schade niet mogelijk is.

Het onderzoek naar de leemten in de geschiedschrijving heeft volgens het kabinet bovendien geen nieuwe feiten opgeleverd. Zoals de Hoge Raad in 1956 en 1958 vaststelde hadden KNIL-militairen en oud-gouvernementsdienaren recht op uitbetaling van achterstallig loon, maar kan de Staat der Nederlanden daarvoor niet financieel verantwoordelijk worden gesteld. Die verantwoordelijkheid is met de soevereiniteits-overdracht overgegaan naar de Indonesische staat.

Met dit standpunt is niet gezegd dat het kabinet het boek over de Tweede Wereldoorlog sluit. Er zijn middelen uitgetrokken door het ministerie van VWS om beleid te ontwikkelen om vraagstukken te beantwoorden die vanuit betrokken burgers, onderwijs en de wetenschap aan de orde gesteld kunnen worden.

De Indische nalatenschap van de Tweede Wereldoorlog krijgt daarbij voorrang. In 2007 start een pilot-project dat zich specifiek richt op het erfgoed van de Tweede Wereldoorlog in het voormalige Nederlands-Indië.

PERSBERICHT

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Indische backpay-kwestie

Kamerstuk, 12 januari 2007

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
OHW-U-2742782
12 januari 2007

Met deze brief informeer ik u over de reactie van het kabinet op de resultaten van de onderzoeken naar de Indische backpay-kwestie ('Indische rekening: Indië, Nederland en de back-pay-kwestie 1945-2005' door Hans Meijer, 2005) en de problematiek rond Indische oorlogsschade, roof en rechtsherstel ('Sporen van vernieling: oorlogsschade, roof en rechtsherstel in Indonesië 1940-1957' door Peter Keppy, 2006) die in opdracht van de regering zijn uitgevoerd door het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD).

Naar het oordeel van het kabinet bieden de resultaten van beide onderzoeken geen nieuwe feiten of gezichtspunten die aanleiding zijn het gevoerde beleid te wijzigen of om op eerdere afspraken terug te komen. Deze reactie is op 12 januari 2007 door een delegatie van het kabinet onder voorzitterschap van de Minister-President aan het Indisch Platform verwoord en toegelicht.

De regering heeft in 2000 erkend dat het na-oorlogs Indisch rechtsherstel - terugkijkend met de ogen van nu - kil en bureaucratisch is verlopen, tekortkomingen heeft gekend en dat dit tot teleurstellingen heeft geleid. Dit morele besef is vergezeld gegaan van een financiële tegemoetkoming in de vorm van een bedrag dat inmiddels is uitgekeerd ten behoeve van eenmalige individuele uitkeringen (€ 158 823 076) en een bedrag voor collectieve doelen ten behoeve van de Indische gemeenschap (€ 15 882 308). Met dit 'gebaar' wenste de regering finaal recht te doen aan de kritiek op de bejegening van de slachtoffers in het na-oorlogse rechtsherstel.

Naast het financiële gebaar, achtte de regering het wenselijk om langs twee lijnen nader onderzoek te laten uitvoeren.

Ten eerste naar de mogelijkheden naar aanvullend onderzoek naar eigendommen en goederen die tijdens de Japanse bezetting verloren of beschadigd zijn geraakt. Dit onderzoek is uitgevoerd door de Technische Commissie Haalbaarheidsonderzoek Indische Tegoeden. Uit dit onderzoek - dat zich heeft uitgestrekt van archiefonderzoek in Nederland, de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Singapore, Maleisië, Indonesië en Japan - is gebleken, dat het reconstrueren van op individueel niveau geleden schade niet mogelijk is.

Ten tweede heeft de regering het door het Indisch Platform gewenste onderzoek laten uitvoeren om geconstateerde leemten in de geschiedschrijving rond de periode van de Japanse bezetting en dekolonisatie op te vullen. Hiertoe is een breed historisch onderzoek opgestart naar de sociale

en economische gevolgen van de Japanse bezetting en de daaropvolgende Bersiap- en revolutietijd alsmede het dekolonisatieproces voor de verschillende bevolkingsgroepen in de verschillende regio's in Nederlands-Indië/Indonesië. Dit heeft geresulteerd in de twee hierboven genoemde studies. Er zullen nog enkele studies volgen. Het is bij de opzet van dit breed historisch onderzoek duidelijk geweest dat de resultaten hiervan niet zouden leiden tot heroverweging van het gevoerde beleid.

De onderzoeken naar de 'backpay' en de afwikkeling van schade en rechtsherstel hebben geleid tot een verbreding, verdieping en vooral een systematisering van de historische kennis. Door het uitvoeren van onderzoek naar oorlogsschade en rechtsherstel in Nederlands-Indië en de 'backpay' is een wezenlijke bijdrage geleverd aan het invullen van deze hiaten in de Nederlandse geschiedschrijving. Naast de historisch-wetenschappelijke waarde van deze onderzoeken, geven zij inzicht in de sociaal-psychologische processen die zich binnen de Nederlands-Indische gemeenschap hebben voltrokken.

De onderzoeken zijn tevens van groot belang voor de Indische gemeenschap. De bevindingen van deze onderzoeken bieden voor de direct betrokkenen de mogelijkheid om hun verleden verder te reconstrueren. Binnen de chaotische situatie die tijdens en na de Japanse bezetting in Nederlands-Indië geheerst heeft, was het lange tijd moeilijk hierin inzicht te krijgen. De beide studies voorzien nu in informatie waaraan binnen de Indische gemeenschap behoefte bestaat.

Uit de studies blijkt verder op welke wijze de onderscheiden overheden, de rechterlijke macht en de Kamers met deze onderwerpen zijn omgegaan.

Het rechtsherstel was een door de Nederlands-Indische regering, naar het model van het vergelijkbare rechtsherstel in Nederland, in het leven geroepen bijzondere wettelijke regeling om de tijdens de oorlog en Japanse bezetting verstoorde eigendomsverhoudingen te herstellen. Het Indische rechtsherstel was dus geen ongenormeerde schadevergoedingsregeling. Uit het onderzoek blijkt dat de uitvoering van de juridische voorschriften van het stelsel van het Indische rechtsherstel niet optimaal is verlopen als gevolg van diverse omstandigheden zoals de Bersiap, de repatriëring en valutarestricties. Verificatie bleek daardoor niet altijd mogelijk, zodat er tekortkomingen en mogelijke tekortkomingen (na vele jaren niet meer te reconstrueren) hebben plaatsgevonden.

De backpay-kwestie betreft het standpunt van de na-oorlogse autoriteiten - zowel in Nederlands-Indië als in Nederland - geen volledige salarissen uit te keren die de voormalig civiele gouvernementsambtenaren en militairen behorend tot het Koninklijk Nederlands-Indisch leger, tijdens de Japanse bezetting hadden gederfd.

Op grond van rechterlijke uitspraken stelde de Hoge Raad in 1956 en 1958 in cassatie vast dat de Staat der Nederlanden hiervoor niet financieel verantwoordelijk kan worden gesteld,

omdat de juridische verplichtingen op dit punt met de soevereiniteitsoverdracht zijn overgegaan op de Indonesische Staat.

Regering en Kamer hebben dit toen aanvaard en hebben nadien geen ander standpunt ingenomen.

Het kabinet is zich er zeer van bewust dat de afhandeling van rechtsherstel en backpay-kwestie velen diep emotioneel heeft geraakt, en hoe dit ook in meerdere generaties gevoelens van teleurstelling heeft opgeroepen. Er zijn fouten en tekortkomingen geconstateerd waarvoor de regering al in 2000 de genoemde financiële tegemoetkoming beschikbaar heeft gesteld. In een algemeen overleg op 8 februari 2001, waarin de reactie van de regering is besproken, heeft de Tweede Kamer positief gereageerd op het standpunt van de regering dat de onderzoeksresultaten geen aanleiding vormen voor hernieuwde onderhandelingen met de Indische gemeenschap over een aanvullende claim.

Met het verschijnen van deze studies wordt eens te meer duidelijk dat het boek over de gebeurtenissen in Nederlands-Indië tijdens de bezetting, de Bersiap-periode en de gebeurtenissen nadien, nooit gesloten wordt en dat dit ook voor de toekomst van belang blijft. Het kabinet hecht er ook aan nog eens te benadrukken dat de bijzondere plaats van de Indische gemeenschap en de uitzonderlijke lotgevallen van degenen die afkomstig zijn uit Nederlands-Indië onderwerp van zorg en aandacht zijn geweest en zullen blijven. De specifieke problematiek van rechtsherstel en backpay is, zo

blijkt ook uit de studies, nauw verbonden met bredere sociale en psychologische processen die hun oorsprong vinden in oorlog, bezetting, repatriëring en opvang. Hieraan heeft de overheid in de afgelopen decennia gepoogd recht te doen door algemene en specifieke maatregelen, zowel van materiële als immateriële aard.

Het kabinet blijft daarom, op grond van de bijzondere solidariteit, de materiële (met name op basis van de wetten voor oorlogsgetroffenen) en immateriële zorg voor oorlogsgetroffenen uit het voormalig Nederlands-Indië garanderen. Ook ziet het kabinet het mede als haar verantwoordelijkheid ook voor de toekomst de herinnering aan en voorlichting over de gebeurtenissen in Nederlands-Indië te blijven faciliteren. Een belangrijk aspect hierbij vormt het tot stand brengen van een Indisch herinneringscentrum.

Per brief van 7 december 2006 heb ik u geïnformeerd over de wijze waarop het beleid op het gebied van het Erfgoed van de Tweede Wereldoorlog de komende jaren gestalte gaat krijgen. De Indische nalatenschap van de Tweede Wereldoorlog krijgt hierin als eerste aandacht en een prominente plaats.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. Clémence Ross-van Dorp

Indisch Platform

Den Haag, 12 januari 2007

Verklaring aan de Indische gemeenschap in Nederland

Het Nederlandse kabinet weigert opnieuw achterstallige salarissen uit te betalen van groepen rijksambtenaren die in dienst waren tijdens de Japanse bezetting van Nederlands-Indië. Ook komt er geen regeling voor de geleden schade en het rechtsherstel voor Indische-Nederlanders, Molukkers en Nederlanders die in Nederlands-Indië woonden en werkten tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog.

Naar aanleiding van de gepubliceerde NIOD-rapporten over de zogenaamde backpay-kwestie, de oorlogsschade en het rechtsherstel van Indische-Nederlanders in het toenmalige Nederlands-Indië, heeft een kabinetsdelegatie op vrijdag 12 januari 2007 verklaard dat er geen nieuw beleid komt t.a.v. deze kwesties.

De kabinetsdelegatie, bestaande uit minister-president Balkenende, minister Zalm van Financiën, staatssecretaris Ross-van Dorp van VWS en minister Bot van Buitenlandse Zaken, heeft dit hedenochtend verklaard in de ontmoeting met het Indisch Platform.

Volgens het kabinet zijn de rapporten nauwkeurig bestudeerd en geëvalueerd en dragen die slechts bij tot

een verdieping van inzicht, maar geven daarentegen geen aanknopingspunten voor nieuw beleid.

Het Indisch Platform bestaande uit 27 aangesloten organisaties en stichtingen uit de Indische gemeenschap in Nederland en vertegenwoordigd door een delegatie, heeft naar aanleiding van dit kabinetsstandpunt het **onaanvaardbaar** uitgesproken. In beide voornoemde rapporten staat immers onomstreden vermeld dat er niet voldaan is aan de backpay-betaling. Dit geldt tevens voor de leniging van geleden oorlogsschade en het rechtsherstel.

Tevens heeft het Indisch Platform het kabinet verweten dat het de kans om recht te doen aan de Indische gemeenschap, niet heeft benut doch zich heeft verscholen achter juridische uitspraken vanuit het verleden. Voorts wordt het kabinet verweten de moed te ontberen om de morele verantwoordelijkheid op zich te nemen. Het Indisch Platform is voornemens het hier niet bij te laten en zal op korte termijn de vraagstukken met een nieuw kabinet bespreken en pogen alsnog recht te doen aan deze te lang slepende kwesties voor de Indische gemeenschap.

Den Haag, 14 januari 2007

Wij gaan door, blijf ons steunen

kwestie eervol af te ronden. Zie bijgaande verklaring van Het Indisch Platform aan de Indische Gemeenschap.

De kille en bureaucratische behandeling van de Indische kwestie herhaalt zich in de brief van de Staatssecretaris van VWS aan de Tweede Kamer van 12 januari 2007. Zij stelt daarin dat voor de geconstateerde fouten en tekortkomingen al in 2000 een financiële tegemoetkoming ter beschikking is gesteld – Het Gebaar (kille en bureaucratische ontvangst). Zij stelde tevens dat de onderzoeken geen aanleiding kunnen vormen voor hernieuwde onderhandelingen met de Indische Gemeenschap over een aanvullende claim. Wij bestrijden dit standpunt krachtig op grond van de wetenschappelijke NIOD onderzoeken: “Indische Rekening” en “Sporen van Vernieling”.

De angst bij het kabinet om te moeten betalen voor wanbeleid van voorgangers is waarschijnlijk groter dan de morele moed om te erkennen dat wat fout is gegaan in het verleden. Uit de onderzoeken kan uitsluitend worden geconcludeerd dat welgemeende excuses door de Nederlandse overheid worden aangeboden en dat recht wordt gedaan aan de Nederlanders uit Indië die voor het Nederlandse volk en vaderland zo geleden en verloren hebben.

Het Indisch Platform vertegenwoordigt de Indische Gemeenschap in de volle breedte. De delegatie van het Indisch platform, waar uw voorzitter lid van is, zal het nieuwe kabinet trachten te overtuigen dat het huidige kabinetsstandpunt onaanvaardbaar is naar aanleiding van de NIOD onderzoeken en dat Nederland als gevolg van de uitkomsten van de onderzoeken de morele en sociale plicht heeft om recht te doen aan de Indische Gemeenschap.

Wij houden u op de hoogte bij de maandelijkse 2e dinsdag van de maand demonstratie bij de Japanse Ambassade in Den Haag, via ons Nieuws Magazine en op de donateursvergadering van 29 mei 2007 in hotel Bel Air, Den Haag. Bezoek ook van tijd tot onze website www.jesinfo.org.

Met vriendelijke groeten,
Namens het bestuur van de Stichting Japanse Ereschulden

Jan van Wagtenonk
voorzitter

Kopie: Delegatie Indisch Platform
Voorzitter Stichting Vervolgingsslachtoffers
Jappenkamp

Wij gaan door, blijf ons steunen

Waarde donateurs en sympathisanten,

Betreft: **Verklaringaan de Indische Gemeenschap in Nederland van het Indisch Platform naar aanleiding van het kabinetsstandpunt van 12 januari 2007 betreffende back pay, oorlogsschade, roof en rechtsherstel.**

Op 12 januari 2007 heeft de Minister President de heer Balkenende aan de delegatie van het Indisch Platform onder leiding van de voorzitter van het Indisch Platform de heer Jan de Kleyn het standpunt van het kabinet kenbaar gemaakt betreffende back pay, oorlogsschade, roof en rechtsherstel naar aanleiding van de door het NIOD begeleidde wetenschappelijke onderzoeken betreffende deze kwesties

Het kabinet oordeelt dat er “geen nieuwe feiten of gezichtspunten” uit de onderzoeken naar voren zijn gekomen om “het gevoerde beleid te wijzigen of om op eerdere afspraken terug te komen.”

Dit is een teleurstellend resultaat na 4 jaar onderzoek waarin overduidelijk de politieke onwil en het politieke opportunisme van de toenmalige bewindslieden wordt aangetoond. Nadrukkelijk komt naar voren dat de Nederlandse politiek onder druk van buitenlandse mogendheden de individuele rechten op schadeloosstelling verbeurt (Vredesverdrag van San Francisco 1951) en de back pay schuld wel betaald aan Zuid Afrikaanse KNIL soldaten, omdat het politiek opportuun is in de relatie met Zuid Afrika, maar niet aan de Nederlanders. Weliswaar lijkt de Nederlandse overheid het recht op betaling van achterstallige salarissen aan KNIL-soldaten, inclusief dienstplichtigen, en ambtenaren te erkennen, maar verwijst naar Indonesië als rechtsopvolger van het Nederlands Indisch gouvernement als verantwoordelijke.

Onze conclusie naar aanleiding van de twee onderzoeken is: dat Nederland zich moreel verplicht moet voelen om de back pay te voldoen en de oorlogsschade op een adequate wijze te vergoeden.

Ondanks de fraaie bewoordingen en persoonlijke betrokkenheid van de aanwezige kabinetsleden was het zeer duidelijk dat het kabinet excuses noch compensatie wilde geven en haar standpunt om “politiek/juridische” redenen had bepaald. Men vroeg daar begrip voor.

De voorzitter van het Indisch Platform Jan de Kleyn stelde zeer duidelijk en nadrukkelijk dat het kabinet standpunt “onaanvaardbaar” is voor de Indische Gemeenschap. Hij voegde daaraan toe dat hij niet begrijpt dat het kabinet niet de gelegenheid aangrijpt noch de moed heeft om de Indische

De macht van de Minister van Financiën

Het demissionaire Kabinet Balkenende wenst geen principiële uitspraak te doen met betrekking tot de 'Indische Kwestie' Minister van Financiën Lief tinck (1945-1953) regeert van over zijn graf.

Het beleid dat door de toenmalig minister van Financiën Lief tinck in de naoorlogse kabinetten (Beel en Drees 1945-1953) met betrekking tot compensatie, schadevergoeding en rechtsherstel van de Nederlands-Indische ambtenaren en KNIL¹ militairen was ingezet, is in de afgelopen decennia door de Rijksoverheid overgenomen en voortgezet. Dit beleid hield in dat de Nederlanders, die in het voormalige Nederlands Indië niet zouden worden gecompenseerd voor bijna vier jaar achterstallig salaris, materiële oorlogsschade en jarenlange vrijheidsberoving van mannen, vrouwen en kinderen op grond van hun afkomst, nationaliteit en/of raskenmerken. Dit beleid was in flagrante tegenstelling tot de maatregelen, die voor de slachtoffers van de Duitse bezetting waren uitgevaardigd met betrekking tot hun rechtsherstel. Maatregelen, die uiteindelijk in de Wet op de Materiële Oorlogsschade (MOS, 1950) werden bekrachtigd. Voor de overlevenden van de Holocaust werd in het jaar 2000 het rechtsherstel, dat tot omstreeks 1965 voor 95% had plaatsgevonden, met een finale uitkering afgerond. De minister, die zich voor deze eindafrekening hard had gemaakt, was minister Gerrit Zalm (VVD), die voor deze royale geste van de Nederlandse regering (Kabinet Kok) door Israël werd gedecoreerd.

Er waren verschillende redenen, waarom er bij Financiën nooit enige bereidheid was om de oorlogsslachtoffers uit het voormalige Rijksdeel tegemoet te komen:

- 1 Nederland had na 1945 nergens zoveel geld ingestoken als in de wederopbouw van Indië. En nergens is het debâcle zo groot geweest als daar.
- 2 Bij de Soevereiniteitsoverdracht in 1949 werden alle schulden en baten overgedragen aan de jonge Republiek Indonesië. Het rechtsherstel van de oorlogsslachtoffers had echter voor geen van de deelnemende delegaties prioriteit.² Wat er nog aan afspraken was werd een paar jaar later door Jakarta aan Den Haag geretourneerd.
- 3 Bij de ondertekening van het Vredesverdrag van San Francisco met Japan in 1951 heeft de Nederlandse regering Japan gevrijwaard van betaling van Wiedergutmachung³, inclusief compensatie en schadeloosstelling. Een onbegrijpelijk regeringsbesluit (Kabinet Drees), vooral in het licht van de Soevereiniteitsoverdracht en het territoriumbeginsel. Indië was inmiddels immers een zelfstandige natie geworden, en dus een 'buitenland'. Voor het geval Japan ooit over de brug zou komen, gingen die betalingen dus naar de rechtmatige erfgenaam Indonesië.

¹ KNIL – Koninklijk Nederlands Indisch Leger

² Sporen van vernieling 1940-1957, manuscript blz 166.

³ Wiedergutmachung is een soort smartengeld, dat door de Duitse regering, samen met restituties en schadevergoedingen, decennialang heeft uitgekeerd aan de oorlogsslachtoffers. Tot op de huidige dag worden nog steeds uitkeringen gedaan, met name in de voormalige Oostbloklanden. Voor de Nederlandse oorlogsslachtoffers en overlevenden van de Holocaust heeft de Nederlandse regering steeds bemiddeld.

Aangezien de Nederlandse regering (mede-)ondertekenaar was van het Vredesverdrag, was deze dus juridisch zelf aansprakelijk voor de Nederlands Indische oorlogsslachtoffers, hun materiële schade en de gederfde inkomens. Grondwettelijk was het een onrechtmatige daad van de Staat der Nederlanden om de eigen burgers het recht op schadeclaims te ontnemen. Deze 'ontrechting' had dus gecompenseerd dienen te worden. In de Handelingen van het Tweede Kamerdebat op 7 september 1951 wordt met geen woord gerept over de vraag hoe de Indische Kwestie dan wel moest worden opgelost.

De informatie, die de minister van Financiën Lief tinck aan de Tweede Kamer verstrekt had was kennelijk onvolledig en weinig transparant.

50 jaar later bleek uit het 5 miljoen kostende onderzoek van het NIOD (Nederlands Instituut Oorlogs Documentatie) gefinancierd door het Ministerie van VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), hoe de toenmalige Nederlandse regeringen aan de hand van juridische en staatkundige kronkels de oorlogsslachtoffers voor hun eigen verliezen en gederfde inkomens hebben laten opdraaien. Er is niet alleen een morele aansprakelijkheid.

Wanneer potentiële terroristen wegens gebrek aan bewijs gigantische bedragen bij de Nederlandse staat claimen – en uitbetaald krijgen – voor 'onterechte vrijheidsberoving', hoe is het dan uit te leggen dat mensen die jarenlang in Japanse concentratiekampen hebben gezeten, vervolgens in Bersiap kampen, door toedoen van de Nederlandse regering niet of nauwelijks in aanmerking konden komen voor: 1) Japanse Wiedergutmachung en restitutie, 2) Nederlandse backpay en materiële oorlogsschade, 3) Indonesische rampok en confiscatie of nationalisatie?

Zelfs Minister van Buitenlandse Zaken Ben Bot, kampkind en oorlogsslachtoffer, heeft zich neergelegd bij het standpunt van minister Zalm. En ook premier Balkenende kon niet op tegen de macht van de minister van Financiën. Want Zalm had als minister van Financiën in het Kabinet Kok gewaarschuwd: "Wat de uitkomst van het NIOD onderzoek ook zal zijn, er zullen geen financiële consequenties aan kunnen worden verbonden".

Minister van Financiën Lief tinck is dood. Maar hij regeert over zijn graf.

Den Haag blijft doof. Gaat u maar naar Jakarta.

Lilian Sluijter, algemeen secretaris

Bestel de DVD SVJ Congres van 25 november 2005 met integrale speeches van Prof. Hans Meijer (Indische Rekening) en de internationaal bekende advocaat Phon van den Biesen.

Toezending na ontvangst van € 10,00 op rekeningnummer 90.66.851 o.v.v. DVD Congres

Is er dan geen recht in de Rechtsstaat Nederland?

Niemand minder dan Prof. dr G.J. Knoops, de bekende strafpleiter en hoogleraar Internationaal Recht, zegt in een interview met Hugo Camps van Elsevier (6 januari 2007): 'Eigenlijk bestaat er geen recht'. Dat is een interessante opmerking voor iemand, die zo nauw bij het Recht betrokken is.

Onze achterbannen, hun ouders en organisaties hebben decennialang gestreden voor hun Recht. Omdat ze het niet als vanzelfsprekend kregen werden ze gedwongen processen te voeren tegen de Nederlandse overheid, dat enorme 'machtsblok' (Knoops) waartegen de meeste burgers en hun pleitbezorgers niet opgewassen zijn. Zelfs in een rechtsstaat bestaat er een diepe kloof tussen recht hebben en recht krijgen. Of, zoals Knoops stelt: 'Recht kan wel eens het hoogste onrecht zijn'.

De (voormalige) oorlogsslachtoffers uit Indië/Indonesië hadden zich onder de meest onmenselijke omstandigheden Nederlands Staatsburger gewaand. Die gedachte had hen er doorheen geholpen, zoals de slachtoffers naderhand verklaarden. Het was dan ook een grote schok dat ze uiteindelijk in de Nederlandse rechtsstaat, op het Nederlandse grondgebied aan de Noordzee, geen rechten bleken te hebben. Dat iedere poging om gelijkberechtigd te worden in kwesties van backpay, compensatie, Japanse Wiedergutmachung en restitutie van eigendom op een muur van rechteloosheid te pletter liep. De naoorlogse minister van Financiën was

destijds van mening, dat die kwesties onvoldoende reden waren om de slachtoffers van oorlog en chaos in de Oost te compenseren. Vijftig jaar later zet zijn opvolger dit onrecht voort. De uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek mochten 'geen financiële consequenties hebben'. Wat is de feitelijke reden? Dat Nederlandse staatsburgers uit Indië geen Joodse Nederlanders zijn, geen Nederlandse Sinti's of Roma's? En waarom laat de Premier zich door zijn Minister van Financiën intimideren? Omdat het Kabinet demissionair is? Omdat hij de NIOD rapporten niet (zelf) heeft gelezen?

Den Haag blijft doof. Gaat u maar naar Jakarta.

Lilian Sluijter, algemeen secretaris

Heeft u een e-mail adres?

Wilt u dat s.v.p. laten weten via
info@svjappenkamp.nl

Een eventuele wijziging van een e-mail adres
kunt u ook doorgeven via

info@svjappenkamp.nl

Wij overwegen om

– zodra de politieke situatie daar rijp voor is –

weer een conferentie te organiseren om u zo volledig en duidelijk mogelijk op de hoogte te brengen van de stand van zaken.
Maar vooral om goed te luisteren naar wat u ons te vertellen heeft!

Een uitdaging aan de politiek. Kom dan allen en laat uw stem horen.
U ontvangt hierover nog nader bericht.

Bedenk dat onze achterban met aanhang zeker 10 tot 12 zetels sterk is.
Geef een signaal aan de politieke partijen bij de Statenverkiezingen op woensdag 7 maart.

Stem voor het Indisch Rechtsherstel
Stem voor een FAIR Deal